

Список использованных информационных источников

1. Калечиц С. В. Итоги выполнения Основных направлений денежно-кредитной политики Республики Беларусь за 2014 г. и задачи банковской системы по их реализации в 2015 г. / С. В. Калечиц // *Банкаўскі веснік*. – 2015. – № 2. – С. 3–10.
2. Калечиц С. В. Итоги выполнения Основных направлений денежно-кредитной политики Республики Беларусь за 2015 г. и задачи банковской системы по их реализации в 2016 г. / С. В. Калечиц // *Банкаўскі веснік*. – 2016. – № 2. – С. 3–10.
3. Национальный интернет-портал Республики Беларусь [Электронный ресурс] / Национальный банк Республики Беларусь. – Режим доступа: <http://www.nbrb.by>. (дата доступа : 15.11.2017). – Название с экрана.
4. Экономическая мозаика. Выпуск 2 : материалы по результатам научно-исследовательской работы студентов под руководством преподавателей кафедры экономической теории УО «Белорусский государственный экономический университет», г. Минск 2016. – 268 с.

ОКРЕМІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА У ВІТЧИЗНЯНІЙ І ЗАРУБІЖНІЙ ПРАКТИЦІ

Н. А. Вакулін, студент групи ФК м-51(Ж);

Н. С. Педченко, д. е. н., професор – науковий керівник Вищій навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», м. Полтава, Україна

Виходячи з нестабільної економічної ситуації нашої країни, серед інших важливих питань постає питання ефективного управління сталим розвитком економіки. Важливо як найшвидше сформувати єдину систему на макро та мікрорівнях аналітичних індикаторів фінансової стійкості, для ранньої діагностики можливого банкрутства. Постає необхідність використання інструментарію, який органічно поєднує методи для вирішення економічних проблем з метою отримання кількісних оцінок і моделей у процесі прийняття управлінських рішень. Тому дуже важливо вчасно та якісно уміти провести діагностику фінансової стійкості суб'єкта господарювання.

Метою даної роботи є проаналізувати різні підходи до оцінювання фінансової стійкості підприємства у вітчизняній і зарубіжній практиці.

Фінансова стійкість – це спроможність підприємства здійснювати власну діяльність та розвиватися, забезпечувати рівновагу між власни-

ми активами та пасивами як у зовнішньому середовищі так і внутрішньому, які постійно змінюються; а це гарантує його стабільну платоспроможність та інвестиційну привабливість.

Оскільки не існує чіткого визначення фінансової стійкості то і відсутній єдиний підхід до визначення і аналізу її показників. В різних джерелах економічної літератури наводяться різні підходи та методи для оцінювання фінансової стійкості. З погляду одних вчених – це довготривала платоспроможність, а з погляду інших – раціональна структура та склад оборотних активів і їх ефективне використання. На наш погляд до визначення фінансової стійкості підприємства потрібно підходити комплексно, застосовуючи різні методики.

Характеризуючи фінансову стійкість суб'єкта господарювання, проводять аналіз як абсолютних, так і відносних показників. За методикою Шеремета А. Д. та Сайфуліна А. С. аналізуються абсолютні показники, знаходиться тип фінансової стійкості. Для цього використовують три компоненти: власний капітал; довготривалий капітал; загальний обсяг капіталу підприємства вартості запасу і витрат [1].

Можливість суб'єкта господарювання в повному обсязі виконати свої зобов'язання перед бюджетом, розраховуватися з постачальниками, кредиторами і працівникам забезпечена фінансовою стійкістю підприємства.

Оцінка рівня платоспроможності підприємства, аналіз складу і розміщення активів господарства, дослідження динаміки і структури джерел фінансових ресурсів, визначення рівня забезпечення власними оборотними коштами, аналіз кредиторської і дебіторської заборгованості являються основними завданнями аналізу рівня фінансової стійкості підприємства.

В залежності від наведеного вище розрізняють чотири типи фінансової стійкості, а саме:

- абсолютна стійкість – запаси забезпечуються власними обіговими коштами, що гарантує платоспроможність підприємства;
- нормальна стійкість – до забезпечення додаються довготривалі кредити та позики, що також гарантує платоспроможність;
- нестійкий фінансовий стан – платоспроможність порушена, але є можливість її відновити за рахунок залучення короткотривалих позик та кредитів;
- кризовий фінансовий стан – для забезпечення запасів не вистачає джерел їх формування, можливе банкрутство [3].

Аналіз відносних показників фінансової стійкості є другим рівнем аналізу, для цього обчислюються різні коефіцієнти фінансової стійкості: коефіцієнт фінансової незалежності ($K_{\text{фн}}$), коефіцієнт позикового капіталу ($K_{\text{пк}}$), коефіцієнт фінансової залежності ($K_{\text{фз}}$), коефіцієнт концентрації поточної заборгованості ($K_{\text{пз}}$), коефіцієнт фінансової стійкості (забезпечення загальної заборгованості власним капіталом) ($K_{\text{фс}}$), коефіцієнт фінансового левериджу (фінансового ризику) ($K_{\text{фл}}$), коефіцієнт забезпечення запасів власним капіталом ($K_{\text{зз}}$), коефіцієнт маневровості оборотних активів ($K_{\text{ма}}$), коефіцієнт маневровості власного капіталу ($K_{\text{мвк}}$), коефіцієнт маневровості позикового капіталу ($K_{\text{мпк}}$) [2]. Погоджуючись з існуючими підходами, що при такому аналізі важливо проводити порівняння фактичного рівня показників з їх нормативними значеннями.

На нашу думку, для якісного визначення фінансової стійкості підприємства доцільно застосовувати не один метод, а декілька в комплексі.

Вважається, що аналіз стану фінансової стійкості суб'єкта господарювання потрібно здійснювати за такими напрямками:

- розрахунок кількісних та якісних показників фінансової стійкості підприємства;
- визначення тенденцій зміни розрахункових показників фінансової стійкості підприємства (просторово-частковий аналіз);
- порівняння окремих розрахункових показників, що характеризують фінансову стійкість, із рекомендованими нормативними показниками;
- оцінка фінансової стійкості підприємства на момент і в середньому за період з урахування впливу чинників;
- аналіз та оцінка перспектив розвитку підприємства на базі проведення прогнозного аналізу фінансових коефіцієнтів [4].

На мою думку, методики оцінювання фінансової стійкості підприємства у нашій державі дуже змінилися. За радянських часів теорія і практика не використовували поняття «фінансова стійкість», а спиралась на необхідність підтримки «правильного поєднання власних і позикових коштів» [6]. У ті часи держава, створюючи підприємство, надавала в його розпорядження і закріплювала за ним у формі статутного фонду частину державного майна у вигляді основних і оборотних коштів. Виділення власних оборотних коштів для підприємств мало умовних характер, всі їхні кошти належали державі. Збереження

власних оборотних коштів являлось основним критерієм оцінки фінансового стану підприємств.

У зарубіжній практиці частіше користуються поняттями: «фінансова залежність», «гранично допустима частка позикових коштів», «фінансовий леверидж», «структура капіталу». Отже, оцінюючи фінансову стійкість виходять з величини гранично допустимої частки позикових коштів: «Коли фірма бере гроші в борг, вона обіцяє зробити серія фінансових платежів. Оскільки акціонери отримують те, що залишається після виплат позикодавцями, кажуть, що борг призводить до виникнення фінансової залежності (фінансового левериджу)» [6].

Підтримуючи точку зору науковців, що виходячи з складних фінансово-економічних умов підприємствам необхідно вживати ряд заходів для стабілізації їх фінансово-господарської діяльності:

- проводити аналіз показників фінансового стану підприємства та постійний моніторинг враховуючи галузеві особливості;
- податкове та фінансове законодавство стабілізувати та удосконалити;
- для підприємств сільського господарського сектору надати можливість використовувати пільгові кредити;
- для підвищення аналітичних можливостей та реальності оцінки майна удосконалити методично-інформаційне забезпечення аналізу та форми фінансової звітності;
- адаптувати іноземні методики аналізу фінансового стану до практики підприємств національного господарства;
- використовувати ретроспективний та перспективний аналізи фінансового стану користуючись прогнозованими формами фінансової звітності.

Список використаних інформаційних джерел

1. Негашев Е. В. Методика фінансового аналізу деятельности коммерческих организаций [Текст] / Е. В. Негашев, А. Д. Шеремет. – Москва : Финансы и статистика, 2013. – 134 с.
2. Базилінська О. Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика : навч.-метод. посіб. [Текст] / О. Я. Базилінська. – Київ : Центр учбової лі-ри, 2014. – 328 с.
3. Філімоненков О. Фінанси підприємств : навч. посіб. / О. Філімоненков. – Київ : Вид-во «Ніка-Центр», 2002. – 359 с.
4. Донченко Т. В. Теоретичні основи формування механізму управління фінансовою стійкістю підприємства [Текст] / Т. В. Донченко

// Вісник Хмельницького національного університету. – 2010 р. – № 1. – Т. 1. – С. 23–27.

5. Біла О. Г. Фінансове планування і фінансова стабільність підприємства / О. Г. Біла // Фінанси України. – 2015. – № 4. – С. 113.
6. Лашенко О. Ю. Управління фінансовою стійкістю підприємства [Електронний ресурс] / О. Ю. Лашенко, В. В. Якименко // Проблеми системного підходу в економіці. – 2010. – № 2. – Режим доступу: [http://www.nbuuv.gov.ua/ejournals/PSPE/2010_2/Laschenko_210.htm]. – Назва з екрана.

РАЗВИТИЕ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ЛИЗИНГОВЫХ КОМПАНИЙ В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ

В. И. Гарбацевич, В. С. Федоренков, направление подготовки «Финансы и кредит», студенты группы 15Ф-2;
Т. В. Новик, ст. преподаватель кафедры банковского дела – научный руководитель
Полесский государственный университет,
г. Пинск, Республика Беларусь

В настоящее время субъекты хозяйствования Республики Беларусь нуждаются в обновлении основных средств: удельный вес накопленной амортизации в первоначальной стоимости основных средств организаций в 2016 г. составил 40,8 %, в то время как в 2015 г. данный показатель был равен 41,6 %. Большинство отечественных предприятий не имеет возможности самостоятельно обновить основные фонды или внедрять передовые технологии без привлечения внешних источников ресурсов, в результате чего они не способны производить конкурентоспособную продукцию и выйти на мировой рынок. Выходом из сложившейся ситуации может стать лизинг.

Лизинг – это вид предпринимательской деятельности, направленный на инвестирование временно свободных или привлеченных финансовых средств, когда по договору финансовой аренды арендодатель обязуется приобрести в собственность указанное арендатором имущество у определенного продавца и предоставить это имущество арендатору за плату во временное владение для предпринимательских целей [1, с. 75].

Лизингодателями выступают лизинговые компании – субъекты хозяйствования, деятельность которых соответствует требованиям, предъявляемым Указом Президента Республики Беларусь от 25 фев-